

Dosarul nr. 2ra-2086/18

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Central (jud: S. Dimitriu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: N. Simciuc, V. Sîrbu, I. Muruianu)

ÎNCHEIERE

07 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de Veaceslav Jechiu, reprezentat de avocatul Nicolae Leșan,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Veaceslav Jechiu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 21 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Veaceslav Jechiu, reprezentat de avocatul Nicolae Leșan și a fost menținută hotărârea din 29 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central,

c o n s t a t ă:

La data de 05 septembrie 2017 reclamantul Veaceslav Jechiu, reprezentat de avocatul Nicolae Leșan a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale și repararea prejudiciului moral în mărime de 50000 de lei.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, pe rolul Judecătoriei Anenii Noi, în curs de examinare se află cauza penală privind învinuirea inculpatului Nicolai Indoitu în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) și (5), art. 55, art. 335 alin. (1) lit. (b), art. 361 alin. (2) Cod penal, inculpatului Vladimir Hadjiu în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 335 alin. (3) lit. b), art. 251, art. 352 alin. (1) lit. d) și art. 252¹ Cod Penal, inculpatei Ana Hadjiu în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (5), art. 335 alin. (3) lit. b) Cod penal, inculpaților Liliana Capcelea și Serghei Budelschi în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 335 alin. (3) lit. b) Cod penal

(dosarul nr.1-1/2015).

A susținut că, din materialele dosarului rezultă că cauza penală identificată supra a parvenit spre examinare la Judecătoria Anenii Noi, la data de 19 octombrie 2012, însă până în prezent cauza nu a fost examinată, deși au trecut mai mult de 4 ani, respectiv tergiversarea cauzei îl împiedică atât în calitate de parte vătămată cât și civilă să-și restabilească drepturile sale patrimoniale, implicit și satisfacerea acțiunii civile, înaintate și nesoluționate.

A specificat că, la moment există încălcarea termenului rezonabil de examinare a cauzei penale, implicit și prejudicierea directă și inadmisibilă a drepturilor și intereselor fundamentale ale sale, în calitate de parte vătămată și civilă în cadrul cauzei penale vizate.

A afirmat că, procesul de examinare a cauzei penale durează mai mult de 4 ani și se află încă la faza incipientă, fapt care atestă o perioadă de timp mai mult ca fiind excesivă procedurii judiciare penale.

A relatat că, prin încălcarea termenului rezonabil, care este manifestat inclusiv prin incapacitatea instanțelor de judecată de a soluționa în mod definitiv cauza penală într-un termen rezonabil, îi este provocat un disconfort moral, precum și dezamăgirea profundă în ceea ce privește modul de desfășurare a actului justiției și buna funcționare a autorităților judiciare.

A notat că, prejudiciul moral cauzat ca urmare a încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei, constituie suma de 50000 de lei, care este una echitabilă în raport cu gradul suferințelor cauzate.

A solicitat constatarea încălcării dreptului său la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale și încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul său a prejudiciului moral în mărime de 50000 de lei.

Prin hotărârea din 29 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, acțiunea depusă de Veaceslav Jechiu, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 21 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Veaceslav Jechiu, reprezentat de avocatul Nicolae Leșan și a fost menținută hotărârea din 29 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central.

Instanța de apel și-a motivat concluzia prin faptul că, din interpretarea art. 6 CEDO și art. 1-2 din Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din 21 aprilie 2011, se reține că este necesar a se lua în considerație că în materia pretinselor violări a duratei procedurilor penale, victimele, persoanele care au înaintat o sesizare, martorii, alte persoane participante în proces, în afară de acuzat (bănuț, învinuit, inculpat), nu pot pretinde încălcarea dreptului la durata nerezonabilă a procedurilor penale. Cu alte cuvinte, art. 6 § 1 din Convenție, sub aspectul său penal, poate fi invocat numai de persoana careia i s-a înaintat o acuzație.

Totuși, o excepție constituie situația când victima unei infracțiuni pretinde durata nerezonabilă a procedurilor penale în legătură cu imposibilitatea soluționării aspectului

civil și anume examinarea excesiv de lungă a acțiunii sale civile în cadrul procedurilor penale.

La caz, instanța de apel a menționat că acțiunea civilă a victimei a fost pusă pe rolul instanței penale la data de 14 iulie 2016, iar prezenta acțiune, bazată pe Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din 21 aprilie 2011, a fost înaintată instanței la 05 septembrie 2017 (f.d. 4-5).

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău a menționat că în cauza penală nr. 1-1/2015 au fost amânate nouă ședințe de judecată, din motive întemeiate și anume: concediu de boală, imposibilitatea prezentării judecătorilor, schimbarea completului de judecată, trei ședințe din motivul contramandării la cererea avocatului Leancă Liliana pe motiv de boală, optsprezece ședințe de judecată au fost amânate din cauza părții acuzării, motivele invocate fiind necesitatea prezentării probelor, asigurarea prezentei părților vătămate, înlocuirea acuzatorului de stat, imposibilitatea prezentării procurorului și altele, restul ședințelor de judecată fiind amânate din cauza neprezentării în ședința de judecată din diverse motive a inculpaților, precum și a avocaților.

Astfel, pornind de la complexitatea cauzei penale, care nu este una simplă, totodată ținând cont de mersul procesului penal în instanța de judecată, instanța de apel a conchis că nu există premise de a considera că judecarea pricinii penale și implicit a acțiunii civile în dosarul penal, este nejustificat tergiversată.

În concluzie, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău a relevat că nu există careva semne, care ar pune la îndoială respectarea de către instanța penală a termenului rezonabil, iar amânările din cadrul dosarului penal au avut loc inclusiv din motivul dificultății asigurării prezentei inculpaților, avocaților și a părților vătămate.

La data de 06 august 2018 Veaceslav Jechiu, reprezentat de avocatul Nicolae Leșan a declarat recurs împotriva deciziei din 21 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului recurentul a reiterat aceleași argumente care au fost susținute și în instanțele ierarhic inferioare, insistând asupra faptului că acestea nu au stabilit pe deplin circumstanțele care într-adevăr au importanță pentru judecarea cauzei în fond/apel, nu au determinat situațiile faptice-juridice existente, iar soluțiile adoptate sunt incorecte, ca rezultat al interpretării greșite a prevederilor legal-imperative a normelor de drept material și procedural.

A afirmat că, procesul de examinare a cauzei penale durează mai mult de 5 ani și se află la faza incipientă, fapt care atestă o perioadă de timp mai mult ca fiind excesivă procedurii judiciar penale.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 21 iunie 2018, iar recurentul a declarat recurs la data de 06 august 2018.

Astfel, recursul, declarat la data de 06 august 2018, este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de Veaceslav Jechiu, reprezentat de avocatul Nicolae Leșan nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau

aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de Veaceslav Jechiu, reprezentat de avocatul Nicolae Leșan, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Veaceslav Jechiu, reprezentat de avocatul Nicolae Leșan ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Veaceslav Jechiu, reprezentat de avocatul Nicolae Leșan se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic